

Українська земля, полита потом і кров'ю наших предків і сучасників, породила незліченну кількість героїв, що обороняли її від чужоземних поневолювачів і завойовників протягом багатьох століть нашої історії або ж виборювали свою свободу. Змінювалися форми і методи боротьби, та незмінно залишалась мета – Українська самостійна соборна Держава.

Другий Великий Збір революційної ОУН, що відбувся 70 років тому 30 квітня 1941 року, запровадив відзначати щороку 23 травня як свято Героїв української нації. Його метою було і залишається відродження в українців героїчного духу минулих поколінь Київської Русі – України: Галицько-Волинської держави. Козацької доби, Гетьманської доби, знаменитих гетьманів Петра Сагайдачного (виходець із Самбірщини), Богдана Хмельницького, Івана Виговського, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, славних полководців гайдамацького руху – Гонти і Залізняка.

На початку ХХ ст. визвольна боротьба показала, що українську націю здатні захищати нові когорти лицарів. Ще у 1881 році з нагоди 30-ї річниці смерті Тараса Григоровича Шевченка студенти з Великої України створили першу націоналістичну організацію «Братство тарасівців», до складу якого увійшли Микола Міхновський, Борис Грінченко, Іван Липа та інші, які н могилі в Каневі поклялися боротися за самостійну Україну. Серед перших героїв українського народу Другий Великий Збір ОУН відзначив Миколу Міхновського – речника українського націоналізму, автора книжки «Самостійна Україна», де вперше чітко і категорично поставлено питання побудови Української держави: «Стаємо до боротьби за свій народ, до боротьби кривавої і безпощадної. Віримо в свої сили та національні і виповнимо свій обов'язок... Одна-єдина нероздільна, вільна, самостійна Україна від Карпат по Кавказ. І доки хоч на одному клаптику української землі пануватиме українець, доти всі покоління українців йтимуть на війну. Ми виголошуємо, що візьмемо силою те, що нам належить». Таким бав початок боротьби 1918-1920 і наступних років ХХ ст.

М. Міхновського чекісти розстріляли 3 травня 1924 року. 73 роки тому (23 травня 1938 р.)

від московського-більшовицького агента в м. Роттердамі загинув один із засновників збройних сил Українських Січових Стрільців. Засновник і командант Української Військової Організації українських націоналістів (ОУН-1929 р.) полковник Євген Коновалець у той час заявив, що «у великій світовій драмі ми маємо до вибору: або бути творцями чи жертвами історії». У вогні залізо перетворюється на сталь, у боротьбі народ перетворюється на націю.

Саме з тих пір після смерті Є. Коновальця впродовж двадцяти років починається нова сторінка у боротьбі українців під проводом ОУН, очолювана феноменальною людиною епохи Степаном Бандерою, Героєм України, який загинув у Мюнхені від кулі московського агента КГБ Сташинського. 5 березня 1950 року по-геройськи у нерівному бою з кагебістами у Білогорщі біля Львова загинув Головний командир УПА – генерал хорунжий, Герой України Роман Шухевич (Тарас Чупринка). Геройською славою вкрили себе українські січові стрільці, герої Крут, учасники зимових походів 1921-22 років, Герої Базару, воїни Карпатської Січі, які воювали проти мадярських фашистів. Німецький консул радив команді «Карпатської Січі» негайно капітулювати. На це полковник Колодзінський відповів: «У словнику українського націоналіста нема слова капітулювати. Сильніший ворог може нас у бою перемогти, але поставити на коліна ніколи». Він загинув у бою 19 березня 1939 року.

4 грудня 1942-го крайовий провідник ОУН своєму кату в гестапо вигукнув: «Називаюсь Іван Климів – «Легенда». І більш нічого не скажу». Він помер від тортур, але ворог від нього не почув більше ні слова.

Невмирущою славою, жертовністю і відвагою уславили націю вояки – УПА, які більше 10 років боролись зі зброєю в руках проти коричневого німецького фашизму і червоного російського імперіалізму, воюючи власними силами і ресурсами народу на своїх етнічних землях під кличем: «Бог і Україна. Здобудеш Українську державу або загинеш у боротьбі за неї», «Воля народам, воля людині!».

Серед полеглих за волю України зі зброєю в руках на полі бою, на полі слави поклали свої голови кращі сини і доньки нашої Жидачівщини. Читайте про них у моїй наступній книзі, яку я готую до друку. Згадаю тільки найбільш відомих провідників національно-визвольної боротьби ОУН-УПА:

Олійник Петро – 1909 р.н., уродженець с. Молодинча, «Еней», командир ВО «Богун» при

УПА «Північ». полковник. Поліг у бою 1946 р. на Волині.

Лебідь Микола – 1910 р.н. уродженець, с. Нових Стрілищ, «Максим», «Рубан», «Олег» - член революційного проводу ОУН, другий заступник Степана Бандери, генеральний секретар закордонних справ УГВР. Помер 19.07.1998 р. в США.

Гудзоватий Петро – 1912 р. н., уродженець с. Володимирів, «Очеретенко», «Василь», хорунжий УПА, шеф штабу ВО «Тютюнник». Поліг у бою на Волині 1944 р.

Дякон Ярослав – 1913 р. н., уродженець с. Дев'ятник, «Мирон», референт СБ при проводі ОУН, полковник. Поліг у бою з кагебістами 8 листопада 1948 р. в Гринівському лісі Пустомитівського району.

Прокопів Богдан – 1912 р. н., уродженець с. Дуліб, «Степан», «Буря», провідник СБ Карпатського краю. Поліг у бою разом з Дяком Ярославом.

Слюсар Дмитро – 1919 р. н., уродженець с. Бортник, «Золотар», крайовий провідник ОУН (на південь від р. Дністер) Львівщини та Івано-Франківщини. Загинув у бою в 1945 р. у с. Бесіди Жовківського району.

Вовк Микола – 1911 р. н., уродженець с. Прибілля, «Андрій», провідник ОУН Львівської округи (6 районів). У 1940 р. крайовий провідник пропаганди. В 1941 на суді так званих 59-тьох отримав смертний вирок.

Кіндрат Михайло – 1915 р. н., уродженець с. Новий Стріщ, «Скитан», «Юр», організаційний референт крайового проводу ОУН (1945-46 рр.). Загинув у лісі біля хутора Кам'янка Рогатинського району.

Липа Ганна – 1917 р. н., уродженка смт. Нових Стрілищ, «Тамара», зв'язкова закордонного проводу ОУН, згодом пропагандист окружного проводу ОУН. Полягла у

бою 1946 р. в с. Дичках Рогатинського району.

Сидор Микола – 1913 р. н., уродженець с. Кам'яного, референт пропаганди окружного штабу ВО «Буг» (1943-44 рр.), автор понад 40 творів. Помер 1993 р. в США.

Кремінь Юрій – 1930 р. н., уродженець с. Буянова, «Тарас», провідник підпільної молодіжної ОУН «Месники» (1948-50 роки). Розстріляний 4 квітня 1951 р. в дрогобицькій тюрмі. 22 травня в неділю поточного року відбудеться відкриття пам'ятника на території Журавнівської школи, в якій він навчався.

Полеглі провідники ОУН-УПА на теренах Жидачівщини:

Карпенко Дмитро – 1917 р. н., уродженець Полтавщини, старший лейтенант-танкіст Червоної армії, «Яструб», курінний УПА. Загинув у бою в смт. Нових Стрілищах 1944 р.

Позачинюк Йосип – 1913 р. н., уродженець Вінниччини журналіст, письменник, публіцист, член ОУН у 1940-1944 рр.

Цмоць Костянтин Григорович – 1914 р. н., уродженець Сколівщини, «Модест», командир особливої групи СБ-ОУН, УПА.

Вільшанський Богдан – 1940 р., уродженець Сколівщини, «Орел», «Яструб», обласний військовий референт повітового проводу ОУН. останні четверо загинули в бою з кагебістами 22 грудня 1944 р. недалеко с. Юшківців, де й поховані на цвинтарі.

Медвідь Михайло – 1913 р. н., уродженець с. Тисмениці, що на Івано-Франківщині, «Карпович-Крем'янцький», керівник технічного зв'язку Головного військового штабу УПА, полковник УПА. Він входив у трійку оргкомітету по створенню УПА. Загинув 4 червня 1945 р. в с. Дев'ятниках при викритті бункера, де знаходилася підпільна друкарня крайового, а пізніше головного проводу ОУН-УПА під назвою

«Зелений гай». Похований на цвинтарі в Дев'ятниках.

Федун Петро – 1919 р. н., уродженець Бродівщини, «Север», «Волянський», «Полтава», референт головного осередку пропаганди і інформації при проводі ОУН в Україні. Загинув у бою з кагебістами на горі Бакоцино біля села Новошина 22 грудня 1951 року.

Герої не вмирають, вони живуть вічно у пам'яті свого народу.

Олексій Данилишин, член молодіжної ОУН «Месники», політв'язень.